

AKLIN DİNİ SORUMLULUKTAKİ ÖNEMİ

Akıl: Doğru ve yanlışı, güzel ve çirkini ayırt edebilme kabiliyetidir. Yürümek, koşmak, konuşmak, spor yapmak, şarkı söylemek nasıl bir yetenekse akılda beynimizi kullanarak sahip olduğumuz bir yetenektir. Allah'ın insana bahşettiği en önemli nimetlerden birisidir. Belki de en önemlisidir. Çünkü akıl nimeti olmadan diğer nimetlerin değerini anlayamayız.

Dinimize göre bir kimsenin Allah'ın emir ve yasaklarından sorumlu olması için öncelikle akıllı olması gerekir. Akıl sağlığı yerinde olmayan bir kişi yaptığı davranışlardan sorumlu değildir. Burada Allah'ın bize vermiş olduğu aklımızı kullanarak ve bize Allah'ın zarar verecek şeylerden uzaklaşmaktır.

KUR'AN AKLİMİZİ KULLANMAMIZA YARDIMCI OLUR

İnsan düşünen varlıktır. Kendisinin niçin yaratıldığını, evrenin niçin yaratıldığını, öldükten sonra ne olacağını ve hayatın anlamını düşünerek bulmaya çalışır. Bunlardan bazılarını bulmaya çalışır, bazılarını bulamaz. Kuran'ı Kerim insanın yaratılış amacını öldükten sonra karşılayacağı şeyleri bir şekilde açıklamıştır. Güneşe, aya, yıldızlara, dağlara, denizlere ve ağaçlara bakarak bunları yaratan varlığı bilir.

İnsanoğlu akli sayesinde karşılaştığı zorlukları yener, Problemlere çareler üretir, hayatını kolaylaştırmak ve güzelleştirmek için çözüm yolları arar.

Akıl insanı diğer varlıklardan ayıran en önemli özelliktir. İnsanı insan yapar, İnsana kişilik ve karakter kazandırır. Bir kişi aklını ne kadar çok kullanırsa ve akıl sağlığı yerinde olursa o kadar özgürleşir. Delilerin akli olmadığı için devamlı kontrol altında olur ve serbest bırakılamaz

KUR'AN DOĞRU BİLGİYE ÖNEM VERİR

Bilgi bilimin ham maddesidir. Bilim ise tabiattaki genel amaçlara ulaşmaya bir etkinliktir. Bilim var olmayı ister. Din ise var olanı iyi ve kötü açısından değerlendirir. Bilimin keşifleri Din süzgecinden geçip iyi ve kötü açısından değerlendirildiği takdirde insan için faydalı olur ve insanı mutlu eder. Aksi halde bilimin buluşları insanlara zarar verir hatta onu yok eder. Doğru bilgiyi doğru düşünmek gerekli olan bir alt yapıdır. Çünkü doğru bilgi olmadan insan düşünemez ve doğru karar veremez. Dinimiz bu konuda çok hassas davranmış. Bir konuyu araştırmadan, tam bilgi sahibi olmadan zanna dayanarak karar vermemek gerektiğini ifade etmiştir. Bazen göz bile insanı yanıltabilir. Bundan dolayı karar vermemekte acele etmemeliyiz (meyhaneden çıkan birisi) Bilgi üçe ayrılır:

a-İlmel yakın bilgi (çok uzakta bir kişi görüp orada bir ateş yandığını düşünmek)

b-Aynel yakın bilgi (o ışık kaynağına yaklaşıp ateş olduğunu görmek)

c-Hakkel yakın bilgi (elimizi o ateşe uzatıp yakıcılığını hissetmek)

En sağlam bilgi sonuncusudur

KUR'AN'DA BİLGİ EDİNME YOLLARI

1-AKIL,

2-VAHİY,

3-DUYU ORGANLARI

Duyu organları kanalıyla beynimize ulaşan veriler aklımız tarafından değerlendirilir ve yeni bilgiler üretilir. Etrafımıza baktığımız zaman birçok şey görürüz bazen de bakarız fakat bazı şeyleri göremeyiz. Gördüğümüz şeyleri olumlu ve güzel değerlendirmek çok önemlidir. Bahçemizdeki bir çiçeğe baktığımızda yaratıcının gücünü, bilgisini ve güzelliğini o çiçekte görebiliyorsak bu güzel bir bakış olur. Bu güzelliği de sözlerimizle, sevgi ifadelerimizde kullanabiliriz. Çiçek sevgiyle ilgili bir çok yazı ve şiirin konusu olan önemli bir ögedir.

Yine çevremizden birçok şey duyarız duyduğumuz şeylerin iyi ve güzel olanlarına duyarsız kalmamalıyız, onlara kulak tıkamamalıyız. Kuran gözleri olup da görmeyenleri kör, kulakları olup da işitemeyenleri sağır, kalpleri olup da anlamayanları akılsız olarak nitelendirir. Enfal suresinin 22.ayetinde şöyle buyrulur ; “Şüphesiz Allah katında canlıların en kötüsü, düşünmeyen sağırlar ve dilsizlerdir.”

Çevremize baktığımız zaman ibret nazarıyla bakmalı eşyanın geri planındaki gücü, bilgiyi ve güzelliği görebilmeliyiz. Akıl ve duyu organları vasıtasıyla sahip olmadığımız bazı bilgilere vahiy yoluyla sahip oluruz. Ahiret hayatı, kıyamet, Allah'ın özellikleri, Allah'a nasıl ibadet edileceği vb. Akıl ile vahiy asla çelişmez çünkü her ikisinin kaynağı da aynıdır.

BİLGİ TAASSUBU ÖNLER

Taassup (Bağnazlık) : Bir düşünceye bir inanışa körü körüne bağlanıp başka düşüncelere yaşam hakkı tanımamaktır.

Taassubun kaynağı cahilliktir. Onu önlemenin yolu da aklımızı kullanmak, bilgi sahibi olmaktır. Allah körü körüne bir fikre inanmayı, bilgi ve bilinçten yoksul olarak bir davranışı taklit etmeyi doğru bulmaz. Dinimize göre aklımızı kullanarak, düşünerek ve bilinçli bir şekilde davranmalı sorgulamadan başkalarını taklit etmemeliyiz.

Taassubun başka bir sebebi de insanın atalarından gördüklerini sorgulamadan akıl süzgecinden geçirmeden kabul etmelidir. Atalarımıza saygı duymalıyız. Bu saygı onların yanlışlarını da kabul etmek anlamına gelmez. Kuran'ı ker-im bu durumu reddeder ve Bakara suresinin 170. ayetinde söyle buyrulur; “Onlara (müşriklere): Allah'ın indirdiğine uyun, denildiği zaman onlar, «Hayır! Biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız» dediler. Ya ataları bir şey anlamamış, doğruyu da bulamamış idiyeler?”

TAASSUB'UN ZARARLARI

- 1-** İnsanı ön yargılı yapar gerçeği görmesini engeller.
- 2-** İnsanı bilgiden uzaklaştırır araştırma yapmakta alı koyar
- 3-** İnsanlar arasından kin, nefret ve düşmanlık duygularının gelişmesine sebep olur.
- 4-** Aklımızın özgürce düşünmesine engel olur.
- 5-** Gelişime ve yeni şeylerin üretilmesine engel olur.
- 6-** Toplumun cahil ve bilgisiz kalmasına sebep olur.
- 7-** Toplumun üzerinde devam etmesine ve doğruyu bulamamasına sebep olur.
- 8-** Taassup sahibi topraklarda fikir zenginliği ve farklı düşünceler pek fazla olmaz.

ANAYASAMIZIN 24-25-26. MADDELERİ

MADDE 24.– Herkes, vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

MADDE 25.– Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir.

MADDE 26.– Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.